

„Kentaur Balkans“ zatvorio fabriku preko noći: Više od 250 radnica otpušteno

Radnice danske kompanije [„Kentaur Balkans“](#) u Vranju je u ponedjeljak 27. oktobra na kapiji fabrike u kojoj su radile zatekao scenario iz noćnih mora, koji podseća na period nakon 5. oktobra 2000. godine kada je hiljade radnika i radnica izgubilo poslove preko noći u pljačkaškim privatizacijama.

Umesto ulaska na radno mesto, zatekle su zatvorene kapije fabričkog kruga, sa okačenim papirom, koji ih obaveštava da su otpuštene. Fabrika, koja je zapošljavala preko 250 radnica u proizvodnji radne odeće je zatvorena preko noći. Pored obaveštenja, radnice je dočekala menadžerka iz Danske, koja im se u lice smejala dok su joj postavljale pitanja u vezi sa time šta se desilo i kako je uopšte moguće da su samo ostale bez posla, bez ikakvog upozorenja ili najave.

Nakon revolta javnosti, predstavница firme se oglasila i objasnila kako je odluka o zatvaranju fabrike doneta zbog poslovanja u deficitu i loših finansijskih projekcija za ovu i narednu godinu, te da budući da je u pitanju privatna firma, nije u obavezi da ikoga ranije obavesti o svojim poslovnim odlukama.

Vrhunac bezobrazluka i užasa kapitalističkog lešinarenja koje uvek stavlja profit ispred ljudskih života se ogleda u argumentovanju kako je poslovanje firme postalo neprofitabilno „zbog drastičnog povećanja minimalnih zarada u Srbiji“.

Radnice Kentaura su naravno primale minimalac, za koji svi znamo da je apsolutno nedovoljan za život dostojan čoveka i da radnička klasa na minimalcu izuzetno teško preživljava, pogotovo u ovim vremenima masovne ekonomske inflacije.

Izjava zvaničnika iz Kentaura o dramatičnom povećanju minimalne zarade u Srbiji pokazuje samu suštinu kapitalističkih društvenoekonomskih odnosa. Ovoj firmi je bilo prihvatljivo da uz državne subvencije SNS režima od gotovo milion evra, pre šest godina otvori fabriku i isplaćuje tadašnji minimalac od oko 27,000 RSD radnicama, dok joj je današnji minimalac od oko 53,000 RSD neprihvatljiv.

Dakle, kapitalističkoj firmi iz Danske je suviše da isplati radnicama u Srbiji čak i minimalnu cenu rada, koja je već sama po sebi kriminalna, jer iako je značajno rasla poslednjih šest godina, ona i dalje ne može da zadovolji osnovne životne potrebe radnica i njihovih porodica.

To ipak ne zanima kapitaliste iz firme "Kentaur Balkans", za koje je poslovanje samo pitanje statistike i profita, pa su bez razmišljanja zatvorili fabriku i ostavili više od 250 radničkih porodica bez jedne plate.

Ovaj slučaj pokazuje ko su i šta su strani investitori, koje nam je SNS režim, a pre njega i svi ostali kapitalistički vlastodršci reklamirao kao nekakve spasioce domaće privrede, koji će preporoditi naše društvo i obezbediti posao radničkoj klasi Srbije. Ono što nikad nisu pominjali je da će isti ti strani investitori samo odjednom zatvoriti svoje fabrike i pokupiti se preko noći, onog trenutka kada im poslovanje krene po zlu ili procene da im je jednostavno previše da radničkoj klasi isplaćuju čak i minimalnu cenu rada.

Ovo je suština kapitalističkog odnosa prema radnicima i radnicama. Ako firma ne funkcioniše na način koji gazdi donosi dovoljno profita, on će bez problema otpustiti radnike, bez ikakvog obzira prema njima i njihovim porodicama.

Rešenje nisu neki novi strani investitori, niti domaći kapitalisti koji na isti način funkcionišu. Rešenje je radničko samoorganizovanje i kolektivizacija radnih mesta.

Radnici su ti koji daju svoj rad i privređuju. Samim tim oni

treba i da upravljaju radnim mestima, kao i da međusobno dele zaradu na ravne časti, a ne da se kapitalistički paraziti bogate preko njihovih leđa. Kapitalizam se normalizuje i kroz jezik koji koristimo, pa tako danas parazite i eksploatatore zovemo "investitorima" i "poslodavcima" misleći da nam oni nešto čine, a u realnosti oni krađu profit od radnika, uzimaju subvencije iz budžeta, neretko uništavajući usput i prirodne resurse, a ljudi koje iskorišćavaju za sticanje profita za te firme žrtvuju svoje zdravlje i svoje živote.

Zato moramo da uvidimo da je kapitalizam neprijatelj i da se borimo protiv takvog sistema u kome je profit ispred ljudskog života, za ekonomiju koja će biti u službi čoveka i zajednice, a ne obrnuto.

Da bismo došli do kolektivizacije radnih mesta i sprečili tužne scene koje smo videli u Vranju ispred fabrike Kentaur, moramo da se međusobno povezujemo i organizujemo u direktnodemokratske radničke strukture koje će moći da preuzmu radna mesta i stanu na put kapitalističkoj bahatosti i nasilju.